

Subota, 3. svibnja 2025. Mala dvorana u 19 sati
QUARTETTINO

PAPANDOPULO KVARTET

A photograph of four men in dark suits and ties, each holding a saxophone. They are standing in a modern interior with a geometric, patterned ceiling and large windows in the background. The man on the far left is smiling, while the others have neutral expressions. The saxophones are gold-colored. The background features a large, circular, sunburst-like light fixture on the right and a dark sofa.

Nikola Fabijanić, sopran-saksofon
Gordan Tudor, alt-saksofon
Goran Jurković, tenor-saksofon
Tomislav Žužak, bariton-saksofon

Wolfgang Amadeus Mozart
Divertimento u F-duru, KV 138 (obrađa Gordan Tudor)
Allegro
Andante
Presto

Gordan Tudor
Almost Three Sketches

Thierry Escaich
Le bal

Dubravko Detoni
Quartettino

Margareta Ferek Petrić
Melankolija gegen rakija

Hvaljen kao „najznačajniji i s punim pravom najeksponiraniji domaći komorni sastav“, dinamičan i višestruko nagrađivan **PAPANDOPULO KVARTET** jedan je od najistaknutijih komornih sastava u Hrvatskoj. Posebno je prepoznat po doprinosu i izvođenju glazbe hrvatskih skladatelja, ali i po vrhunskim izvedbama djela klasičnog repertoara u aranžmanima za kvartet saksofona te djela renomiranih svjetskih autora suvremenog repertoara.

Njihovi koncerti redovito su praćeni burnim odobravanjem publike i pohvalama kritike, koja ističe njihovu opuštenost i sigurnost u nastupu, intonativnu preciznost, bogatstvo tonske kreacije i zadržavajuću tehniku.

Dobitnici su brojnih nacionalnih i međunarodnih nagrada na nekima od najprestižnijih natjecanja i festivala komorne glazbe: prve nagrade i *Grand Prix* na 3. *Berlinskom međunarodnom glazbenom natjecanju*, Zlatne medalje na *Bečkom međunarodnom glazbenom natjecanju*, prve nagrade i *Grand Prix* na 6. *Manhattanskom međunarodnom glazbenom natjecanju* (New York City), nagrade *Orfej* (Beč), *Diplome Milka Trnina*, Nagrade *Daniel Marušić*, dviju nagrada *Porin* (2014. i 2023.), nagrade *Orlando* za glazbeni program na 75. *Dubrovačkim ljetnim igrama* (2024.), Nagrade grada Jastrebarskog itd.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756. – 1791.) svoj, većini dobro poznat, glazbenički put počeo je turnejama diljem Europe koje su njemu i njegovoj sestri Mariji Anni donijele slavu, ali i angažmane. Dječak koji je svoju prvu operu napisao u dobi od 11 godina postajao je sve poznatiji i poželjniji gost na dvorovima, pa je vrlo mlad dobio mjesto na dvoru salzburškog nadbiskupa, koje ipak napušta 1781. godine. Skladatelj čija su djela do danas neprestano na repertoaru koncertnih dvorana diljem svijeta, nije znao iskoristiti vlastitu slobodu i neosporni uspjeh. Upravljanje vlastitom svakodnevicom i novcem nije mu išlo od ruke, kao ni mnogim drugim umjetnicima, te je, nažalost, život završio u teškom siromaštvu.

Nadamo se da danas s nebeskih visina zadovoljno promatra životni put svojih djela, naročito kad ta djela pronađu vrsne, muzikalne tumače. Bilo da se radi o klavirskim sonatama, bilo o gudačkim kvartetima, komornim skladbama, operama ili simfonijama, Mozart je uvijek dobrodošao gost u svaku koncertnu dvoranu i opernu kuću. Takav je slučaj i s dopadljivim divertimentima za gudački kvartet, koja muzikolozi pretenciozno nazivaju 'salzburškim simfonijama', čujući u njima i ono što sam skladatelj nije zamišljao. No jednom prepušteno javnosti, djelo slobodno putuje, pa se ni potrebi da ih se aranžira za gudački orkestar ne treba previše čuditi.

Mozartov *Divertimento u F-duru, KV 138* mladenačko je skladateljevo djelo, treće u nizu divertimenata namijenjenih gudačkom kvartetu. Premda je slavu doživio ponajprije zahvaljujući verziji za gudački orkestar, *Divertimento* je izvorno zamišljen kao kvartet. Ne bez razloga. Unatoč aluzijama na mladost i neiskustvo, podilaženju ranim uzorima i očevim savjetima, Mozart je u Salzburgu te 1772. godine stvorio tri ljupka i majstorski napisana djela, tri divertimenta, od kojih je posljednji zasjenio *Divertimento u D-duru* (KV 136) i *Divertimento u B-duru* (KV 137) izvrsnim vođenjem dionica.

Salzburški majstor u ovom je *Divertimentu* postigao zadržavajući kontinuitet u razvoju materijala, glazbenu nit koja povezuje takt za taktom i instrument s instrumentom. Melodija teče bez zastajkivanja, prepreka i rezova, od početka do kraja, logična i lijepa. Lakoća teme ronda i, osobito, posljednjega stavka zabavljaju i odmaraju duh i uho, kako već i treba biti u divertimentu. Gordan Tudor to je ljupko djelo obradio

za kvartet saksofona koji, specifičnim zvukovljem svojih instrumenata i gipkošću koja ih krasi, Mozartovu *Divertimentu* daju suvremeno ruho i pokazuju sposobnost uspješne i sluhu ugodne transformacije 250 godina staroga opusa koji, upravo zato što je djelo vrsnog majstora, odlično podnosi najraznolikije glazbene kontekste.

Saksofonist i skladatelj **Gordan Tudor** (Split, 1982.) učio je i studirao saksofon u Splitu, Zagrebu, Amsterdamu i Parizu, a osim kao izniman reproduktivni umjetnik – solist i komorni glazbenik, posljednjih se godina afirmirao i kao zanimljiv i plodan skladatelj. Višestruki je pobjednik mnogih državnih i međunarodnih natjecanja saksofonista, a njegove se skladbe izvode diljem svijeta. Ugledni glazbenici kao što su James Carter, Claude Delangle, Zoran Dukić, Éric Aubier, Petrit Çeku, Krešimir Bedek, Ivana Kuljerić i mnogi drugi, praižvode ih i ponovno izvode na svojim koncertima. Također, brojni renomirani komorni sastavi izvode njegova djela: Zagrebački solisti, Ensemble de saxophones de Strasbourg, KUG-Sax-Sippia, Zagrebački kvartet saksofona, Cantus Ansambl i drugi uvrštavaju Tudorova djela na svoj repertoar. Gordan Tudor prisutan je i na svim važnijim domaćim i europskim festivalima, a njegov je balet *Vodoinstaler*, praižveden na MBZ-u, ostao na repertoaru Teatra &TD punih pet sezona, što je uistinu rijetkost. Kao profesor saksofona vodi međunarodnu klasu na Umjetničkoj akademiji u Splitu, gdje je osnovao i ansambl za suvremenu glazbu S/UMAS. Ekskluzivni je umjetnik Henri SELMER Paris i D'Addario Woodwinds, a njegova djela objavljuje nizozemski izdavač Donemus.

Skladba *Almost Three Sketches*, koju je Papandopulo kvartet praižveo 2018. godine u Arheološkom muzeju u Zagrebu, nastala je od kratkih glazbenih misli, skica koje su se pretvorile u tri kratka stavka, od kojih svaki priziva jedan od uvriježenih klasičnih oblika – uvertira, rondo, spori stavak – no ne ostvaruje ih u tradicionalnom smislu. Riječ je više o atmosferi, dojmu i karakteru, nego o analitički jasno i klasično postavljenim staccima. Pritom prva i druga skica zahtijevaju vrlo visoku tehničku spremnost izvođača, a sve tri, posebno treća, propituju i nude širok raspon zvukovlja kojim raspolažu sva četiri saksofona.

Suvremeni orguljaš, improvizator i skladatelj kojem je prošle godine pripala čast da postane orguljaš novoobnovljene pariške katedrale Notre-Dame, **Thierry Escaich** (1956.), kao i svaki pravi orguljaš, svoja djela temelji na dvije glavne odrednice: improvizaciji kao *conditio sine qua non* svake prave muzikalnosti te na širokoj paleti zvuka čije bogatstvo nude orgulje, osobito one francuske iz 19. stoljeća. U više od stotinu objavljenih djela slijedi skladateljsku ostavštinu Mauricea Ravela, Oliviera Messiaena i Henrija Dutilleuxa, no ističe ritam kao okosnicu svakog opusa. Ritmičnost koja kreira strukturu skladbe, kao i sklonost lirizmu u melodici osigurale su mu veliku naklonost slušatelja te iznimnu popularnost među suvremenim izvođačima. Zato njegova djela izvode najugledniji orkestri Europe i Sjeverne Amerike te glazbenici svjetskoga glasa, kao što su Lisa Batiašvili, François Leleux, Andris Nelsons, Alain Altinoglu, Louis Langrée, Paavo Järvi, Alan Gilbert, Emmanuelle Bertrand i Paul Meyer. Autor je niza orkestralnih djela, opera, solističkih koncerata, komornih djela i, dakako, djela za orgulje. Kao solist nastupa s Bečkom i Berlinskom filharmonijom, Philadelphijskim i Pariškim orkestrom, Francuskim nacionalnim orkestrom, Kraljevskim filharmonijskim orkestrom iz Londona, Simfonijskim orkestrom iz Seattlea i mnogim drugima.

Le Bal iz 2003. godine originalno je napisan za kvartet saksofona i praizveden na Svjetskom saksofonističkom kongresu u Minneapolisu, a praizveo ga je Kvartet Jean-Yves Fourmeau. Thierry Esciach sâm je vrlo pomno opisao to djelo:

„Prazna prostorija još uvijek je okupana blijedom svjetlošću. Na trenutke, uspomene na protekle balove naviru zajedno s rasplesanim parovima u drhtavom i ponavljajućem ritmu. Potom se slika polagano zamagluje prije nego što se raspline u početni prizor. ... Tako bi se mogla opisati ova skladba za kvartet saksofona, preuzeta iz *Pet balskih prizora za gudački kvartet* i iznova skladana prema dalekoj uspomeni na istoimeni film Ettorea Scola. Valcer, tango, *slow* i na kraju *disco* ples oblikuju materijal skladbe, a potom se rasplinjuju u prostoru očekivanja i transformacije strukturnih elemenata koje se zadržava kao mjesto veza među različitim plesovima. Ako jasnoća i živost, kao i određena figuracija obilja zvuka karakteriziraju ovo djelo, dramsko središte djela bit će središnji dio polaganog dijela (*slow*) sa svojim ostanatnim i teškim basom, natkrivenim gustom polifonijom, koja će ostaviti neizbrisiv trag do završetka djela.“

Dubravka Detonija (Križevci, 1937.) bez sumnje možemo nazvati jednim od najvećih hrvatskih skladatelja. No on nije samo skladatelj. Ludički obojena osobnost nije se mogla zadovoljiti samo skladanjem pa je, uz pijanizam, prionula i na pisanje – poezije i proze podjednako. U klasi Svetislava Stančića diplomirao je klavir, a kod Stjepana Šuleka kompoziciju, oboje na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Potom se usavršavao kod glazbenika koji svakako pripadaju najvećim imenima druge polovice 20. stoljeća: kao pijanist u Sieni kod Guida Agostija i Alfreda Cortota te u kompoziciji kod Witolda Lutoslawskog i Grażyne Bacewicz u Varšavi, Karlheinz Stockhausena i Györgya Ligetija u Darmstadtu te Johna Cagea u Parizu. Od 1964. do 2002. Dubravko Detoni bio je urednik i producent Glazbene proizvodnje Hrvatske radiotelevizije i urednik glazbenoga programa Hrvatskoga radija. Utemeljio je i umjetnički vodio slavni Ansambl Centra za nove tendencije Zagreb (ACEZANTEZ) s kojim je kao autor, dirigent i pijanist od 1970. intenzivno nastupao u zemlji, ali i u većini europskih zemalja te u Americi i Aziji. Njegove su skladbe izvođene na najvažnijim svjetskim festivalima, emitirane na najpoznatijim radijskim i televizijskim postajama, tiskane u domovini i inozemstvu te objavljene na pedesetak diskografskih izdanja.

Osvojio je brojne nagrade: *Grand Prix* VI. Pariškog bijenala (1969.); *Zvono Lotrščak*, Nagradu zagrebačke glazbene kritike (1969.); Nagradu SKOJ-a (1969.); Nagradu Matice hrvatske (1970.); Nagradu *Vladimir Nazor* (1971.); *La Tribune Internationale des Compositeurs* – UNESCO, Pariz (1972.); *Premio Italia*, Venecija (1973.); *Bedřich Smetana*, Prag (1976.); Nagradu JRT-a za najbolje skladbe godine: Beograd, Ohrid i Opatija (1968.–1981.); *Vjesnikovu* Nagradu *Josip Stolcer Slavenski* (2003.); Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića (1995.); pet diskografskih nagrada *Porin* (2002.–2013.), od kojih i onu za životno djelo (2007.). Detonijeve su pjesme uvrštene u gotovo sve antologije hrvatske poezije, a osim pjesama objavljivao je prozu, eseje, putopise i dnevničke zapise.

Njegov *Quartettino* skladan je upravo za Papandopulo kvartet, koji ga je i prazveo na Osorskim glazbenim večerima 2023. godine. U *Quartettinu* Detoni slušatelju nudi dvadeset kratkih varijacija koje, kao i većina skladateljevih djela, odražava pluralnost njegovih nadahnuća, golemo glazbeno iskustvo i bogatu maštu u manipulaciji glazbenim materijalom. Svakome od četvorice pritom dopušta trenutke slave, ne prežuci od banalnih do iznimno zahtjevnih pasusa koji ne moraju uvijek biti

razumljivi, ali su vrlo često duhoviti. Ako postoji skladatelj na hrvatskoj glazbenoj sceni koji je eklektički probirajući iz neiscrpne zalihe muzičkih uzora uspio ostvariti originalnost, zanimljivost i zabavu te uvijek zadržati pažnju slušatelja, onda je to svakako Dubravko Detoni.

Margareta Ferek-Petrić (1982.) rođena je u Zagrebu, a školovala se na Sveučilištu za glazbu i primijenjene umjetnosti u Beču kod Ivana Eröda, Chaye Czernowin i Klaus-Petera Sattlera. Dobitnica je stipendija brojnih ustanova i zaklada. Također je dobitnica državne stipendije za skladatelje 2016. Nagradu *Theodor Körner* dobila je 2011. za orkestralnu kompoziciju *Take 7*, a 2017. osvojila je Nagradu grada Beča za glazbu.

Margareta Ferek-Petrić dosad je napisala niz solističkih i komornih skladbi, vokalnih i orkestralnih djela te glazbu za kazalište. Njezine skladbe izvode ugledni ansambl i glazbenici diljem svijeta; surađivala je s festivalima Muzički biennale Zagreb, Donaufestwochen im Strudengau, Glazbena tribina u Osijeku, s umjetničkim kolektivom SNIM te s ansamblima Die Reihe, Reconsil, Platypus, Kontrapunkte, TENM, Klingekunst, Chromoson, Koehne kvartet, Papandopulo kvartet, Trio GIG i drugima. Njezina su djela objavile izdavačke kuće Decca Records i Croatia Records. Prije deset godina postala je članicom Odbora društva za suvremenu glazbu u Austriji – ÖGZM, a 2016. i redovita članica Hrvatskog društva skladatelja. Margareta živi i radi u Beču. Bila je i umjetnička ravnateljica MBZ-a.

Prema vlastitim riječima, njezina je skladateljska estetika određena raznovrsnim elementima koji prije svega uključuju igru i eksperiment s postojećim formama i tehnikama, fragmentiranje drugih umjetničkih oblika zvukom te oslanjanje na intenzitet ritmičkog elementa skladbe i, povremeno, balkanski melos. Upravo su posljednja dva elementa ključna u formiranju skladbe *Melankolija gegen rakija*. Djelo se referira na veliku zajednicu gostujućih radnika iz balkanskih zemalja u Beču koji, razapeti između rodnog kraja i mjesta u kojem žive i rade, katkad lakše, a katkad teže podnose spomenuti jaz. Melankolija, nostalgija i tuga koje se lakše podnose uz žestoki alkohol koji, potom, uljepšava nelijepa sjećanja, ali i poružnjuje lijepa iskustva te, u svakom slučaju, zamagluje perepciju, iskazana je upravo zamagljivanjem glazbenih motiva, poigravanjem njima i brojnim aluzijama na melos koji nam može i ne mora biti blizak.

Organizator i nakladnik:
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, Zagreb
Za nakladnika: Nina Čalopek, ravnateljica
Producentica: Lana Merkaš
Urednik: Hrvoje Dečak
Autorica teksta: Jelena Knešaurek Carić
Lektorica: Rosanda Tometić

Oblikovanje i grafička priprema: Daniel Ilie
Tisak: Intergrafika TTŽ d.o.o., Zagreb
Naklada: 150 primjeraka
Cijena: 2 eura
www.lisinski.hr

GRAD
ZAGREB

TRIO ELOGIO

24.5.2025.

 LISINSKI DA CAMERA 24/25